

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.483/2015/42.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2016. július 6. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2016. július 11. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt és társai ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. május 27. napján kihirdetett 24.B.604/2013/97.számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r. , III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában megváltoztatja a következők szerint.

I. r. és III. r. vádlottak közbizalom elleni cselekményeit folytatólagosan elkövetettnek minősíti.

IV. r. vádlott cselekménye bűnszegdként elkövetett költségvetési csalás büntettének (Btk.396.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont), és folytatólagosan, bűnszegdként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk.345.§) minősül.

IV. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

A I. r. vádlottal szemben elrendelt vagyonekobzás összegét 147.905.000 (száznegyvenhétmillió-kilencszázötzezer) forintban állapítja meg. III. r. vádlottal szemben 150.000 (százötvenezer) forint összegben, a Kft-vel szemben 7.463.000 (hétmillió-négyszázhatvanháromezer) forint összegben vagyonekobzást rendel el.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-Alföldi Regionális Adó Főigazgatóság által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését elutasítja.

Az elsőfokú ítélet hozataláig felmerült bűnügyi költség összege helyesen 788.808 (hétszáznyolcvannyolcezer-nyolcszáznyolc) forint, melyből I. r. vádlott 528.108 (ötszázhuszonnyolcezer-száznyolc) forint megfizetésére köteles.

Az elsőfokú határozat bevezető részéből a 2014. október 27, és december 8-ai tárgyalási határnapokra utalást mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett I. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

I. r. vádlott személyazonosító okmányának száma:

IV. r. vádlott édesanyja neve helyesen:

A másodfokú eljárás során 49.363 (negyvenkilencezer-háromszázhatvanhárom) forint I. r. vádlottat terhelő bünygyi költség merült fel.

Indokolás:

Az ügyben elsőfokon eljáró Debreceni Törvényszék a rendelkező részben megjelölt ítéletével a fellebbezéssel érintett I. r. vádlottat költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont) és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 3 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra; III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont) és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 2 év 4 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra; míg IV. r. vádlottat 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett adócsalás büntette (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés) és 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §) miatt halmazati büntetésül - mint visszaesőt - 2 év 10 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

A törvényszék ítéletében I. r. és III. r. vádlottak vonatkozásában rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontja felől, míg IV. r. vádlott esetében kimondta, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés tartamába beszámította a I. r. és III. r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt. Az I. r. vádlottal szemben 91.647.090 forint összegben vagyonekbeztás elrendeléséről is határozott, míg a magánfélként fellépő NAV Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatóság által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Döntött a bűnjelként lefoglalt könyvelési iratanyag további jogi sorsáról, végül az eljárás során felmerült bünygyi költség összegét 560.700 forintban állapította meg, melyből I. r. vádlottat 300.000, III. r. és IV. r. vádlottakat egyenlő arányban 100.000-100.000 forint megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen a nyilatkozattételre fenntartott határidőn belül egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést I. r. vádlott terhére, büntetése súlyosítása érdekében, ugyanakkor IV. r. vádlott javára is fellebbezett, esetében cselekményének az elbírálás idején hatályos Btk. szerinti minősítése, és az üzletszerűség megállapításának mellőzése végett (elsőfokú bírósági iratok 102. sorszám).

Jogorvoslatának részletes indokolásában elsősorban arra hivatkozott, hogy megítélése szerint a bűncselekmények kirívó tárgyi súlya, a magyar állami költségvetésnek okozott vagyoni hátrány, így az elkövetési érték meghatározható mértéke, továbbá a feltárható súlyosító körülmények ismeretében mindenek előtt az általános megelőzés érdekében, de a bűncselekmény következtében I. r. vádlottnál jelentkező anyagi gyarapodás okán még az enyhítő körülmények ismeretében is súlyosabb tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt. IV. r. vádlott tekintetében pedig az elsőfokú határozat megváltoztatását az időbeli hatály kérdésében képviselt eltérő álláspontja miatt vélte szükségesnek. Vitatta ugyanis, hogy a IV. r. terhelt cselekményénél az üzletszerű elkövetés megállapítható volna, hiszen az általa a Kft. részére kiállított, fiktívnek minősíthető négy számla kiállítására egy két hetes időszakon belül került sor, ily módon a rendszeres haszonszerzés fogalmába nem tartozhat ez a cselekvőség. Egyebekben pedig a IV. r. vádlott által megvalósított cselekmény az elbírálás idején hatályos Btk. alkalmazásával 1 rendbeliként minősül, szemben a törvényszék szerint alkalmazott elkövetés idején irányadó jogszabály szerinti 2 rb.-i adócsalás

büntetéssel. Ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítélet tábla az I. r. vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztést szabjon ki, ehhez igazítva a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát is, IV. r. terhelt vonatkozásában pedig mellőzze az üzletszerűség megállapítását, és esetében is az új Btk.-t alkalmazza.

A határozatot másfelől védelmi jogorvoslatok támadták. I. r. vádlott ugyancsak a nyilatkozattételi határidőn belül részben felmentésért, részben enyhítésért, védője a büntetés enyhítése érdekében fellebbezett (100., 101. sorszám). III. r. vádlott és a védelmében eljáró védő enyhítésért, közelebbről az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését célzóan, másodsorban a börtönbüntetés jelentős mérséklése végett kívántak jogorvoslattal élni. IV. r. vádlottól és védőjétől a részükről nyitva álló határidőn belül nem érkezett joghatályos fellebbezés.

Jelzést érdemel, hogy a Debreceni Törvényszék ítélete II. r. vádlott vonatkozásában jogorvoslat hiányában még elsőfokon jogerőre emelkedett, így esetében a másodfokú felülbírálat a Be. 349. § (1) bekezdése alapján mellőzendő.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.534/2014/4-II. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel és pontosítással tartotta fenn, a cselekmények jogi minősítése, valamint az ítélet egyes járulékos rendelkezéseinek helyesbítése, továbbá az indokolás pótlása mellett, míg a védelmi perorvoslatokat alaptalannak jellemezte. Észrevétele szerint az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás szabályai betartásával ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, vizsgálta a vádlottak által előadottakat, s a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében is értékelte. Az ennek következtében megállapított tényállás alapvetően megalapozottnak tekinthető, mely mindössze a polgári jogi igény megítélése és a vagyonekbezköz elrendelése alapját képező tényeket illetően mutat hiányosságot, ám az ennek következtében megmutatkozó megalapozatlanság részbeni bizonyítás felvételével másodfokon is kiküszöbölhető. A törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, és a terhükre rótt cselekmények jogi minősítése is túlnyomórészt megfelel a büntetőjog szabályainak.

Tévesnek tartotta ugyanakkor azt az első bírói állásfoglalást, amely IV. r. vádlott cselekménye minősítését illetően az elkövetéskor hatályos törvényt tekintette enyhébbnek. Ebben a körben az ügyészi fellebbezésben kifejtettekkel azonosult, rámutatva arra, hogy a IV. r. terhelt által elkövetett cselekmény körülményei nem utalnak rendszeres haszonszerzési célzatra, így az üzletszerűség megállapításának bizonyosan hiányzik a jogi alapja. A I. r. és III. r. vádlott által elkövetett bűncselekményeket illetően pedig abbéli álláspontjának adott hangot, hogy miután a valótlan tartalmú magánokirat felhasználása is az adóbevallások benyújtásában testesült meg, így a többször felhasznált hamis magánokirat esetén a folytatólágosság megállapítható, hiszen annak törvényben rögzített feltételei fennállnak. IV. r. vádlottat illetően pedig a bűnhalmazatban lévő cselekmények számának csökkenésében és a kiszabható halmazati büntetés mértékének mérséklődésében jelölte meg az elbírálás idején hatályos új Btk. alkalmazásának indokait.

Kizárólag kisebb körben tartotta szükségesnek a törvényszék által feltárt bűnösségi körülmények pontosítását, ám I. r. vádlott vonatkozásában a bünszövetséget megközelítő szervezetségben megnyilvánuló nyomatékos súlyosító körülmény, és a cselekményből általa elért előny mértéke miatt büntetésének súlyosítását indítványozta, míg a III. r. és IV. r. vádlottaknál az elsőfokon kiszabott joghátrány nemét és tartamát is törvényesként jellemezve az enyhítésre irányuló fellebbezés alaptalan voltát hangsúlyozta. Az ítélet járulékos rendelkezései közül pontatlannak jelölte meg az elsőfokon hozott, NAV által bejelentett polgári jogi igény tárgyában hozott döntést,

mely körben további okirati bizonyítás felvételét tartotta szükségesnek, ami az I. r. vádlottal szemben elrendelt vagyonekbezés összecszerűségére is kihatással lehet.

Mindezek ismeretében a fellebbviteli főügyészség arra tett indítványt, hogy az ítéletábla az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatva I. r. vádlottal szemben a megállapított hamis magánokirat felhasználásának vétségét folytatólagosan elkövetétként minősítse, a kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mértékét egyaránt emelje fel, míg a vagyonekbezéssel és a polgári jogi igényvel összefüggő rendelkezéseket a bizonyítás eredményeként pontosítsa. III. r. vádlott hamis magánokirat felhasználásának vétségeként minősített cselekményét folytatólagosan elkövetétként tüntesse fel, míg IV. r. vádlott cselekvősegeit jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettének, és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítse, amelyeket bűnségédként követett el, végül a IV. r. vádlott vonatkozásában utaljon arra, hogy feltételes szabadságra a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja alapján nem bocsátható.

A I. r. vádlott védelmében eljáró védő az ítéletáblához részletes indokolással ellátott beadványaiban (4. és 6. sorszám) a védelmi jogorvoslat irányát megváltoztatta, abban már az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését indítványozta. Álláspontja szerint ugyanis az elsőfokú bíróság a törvényben előírt indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy e miatt az ítélete felülbírálatra alkalmatlan. Ide vonatkozóan került részletezésre, miszerint a törvényszék nem tisztázta az elvárható körülményekkel, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok közül - az igazságügyi könyvszakértői véleményen kívül - mit fogadott el, és mely okból kifolyólag. Ezen felül az adott bizonyítékokat sem taglalta kellő mélységben, e tekintetben különösen II. r. és III. r. vádlottak vallomásait valamint a NAV előtt folyamatban lévő adóigazgatási eljárásokban hozott határozatok megállapításait emelte ki.

Az eljárás során elrendelt könyvszakértői bizonyítással kapcsolatban szintén aggályainak adott hangot, kiemelve, miszerint még az elsőfokú bíróság is rámutatott ítéletében, hogy a szakértő „kissé túllépte szakértői kompetenciáját”, máskor viszont nem fejtette ki, hogy a határozatában idézett szakértői állásponttal valóban azonosult-e, és iratellenességre is hivatkozott. A fellebbezésben részletezett hibákat összevetve a megállapítható tényekkel, a védelmi álláspont szerint az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra alkalmatlan, ezért annak hatályon kívül helyezésére tett indítványt, az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasításával. Emellett számos bizonyítási indítványt is előterjesztett a Kft szállítói és vevői közötti kapcsolatrendszer, a vádban körülírt gazdasági eseményekhez fűződő banki átutalások további vizsgálata, illetőleg a Kft-vel szemben lefolytatott adóigazgatási eljárás eredményének - ekként a keletkezett adóhiány, végül nem utolsó sorban, I. r. vádlott jelenlegi egészségi állapotának orvosszakértő bevonásával történő tisztázása érdekében.

A fellebbezések elbírálására az ítéletábla nyilvános ülést tűzött, majd a másodfokon elrendelt részbizonyítás felvételével a Be. 363. § (2) bekezdés b) pontja szerint nyilvános tárgyalásra tért át, melyen a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratban megfogalmazott érdemi indítványait a vagyonekbezésre és a polgári jogi igényre vonatkozó részének módosításával tartotta fenn. Ezen túlmenően az előterjesztett védelmi bizonyítási indítványok elutasítását maga is támogatta, valamint a másodfokon folyt bizonyítás eredményeként kimunkálható, adórevíziós eljárásban megállapított adóhiány ismeretében - melynek megfizetésére a Kft-t már kötelezték - a cselekménnyel felmerült teljes vagyoni hátrány és a kötelezéssel érintett mérték különbözetére tartotta indokoltnak vagyonekbezés alkalmazását. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által előterjesztett polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása helyett - az időközben megszületett 4/2015.sz. Büntető jogegységi határozatra is figyelemmel - annak elutasítását, a vagyonekbezés eredményét biztosítandóan az elsőfokú határozatban megjelölt vagyontárgyak további zár alá vételét

indítványozta a már írásban részletezett korábbi érdemi indítványok mellett, míg a védelmi fellebbezések alaptalanságára hivatkozással egyebekben az elsőfokú határozat helybenhagyását tartotta alaposnak.

Ezzel szemben I. r. vádlott védője perbeszédében a tényállás felderítetlen volta mellett érvelt. Egyetértett a polgári jogi igény elutasítását célzó főügyészégi állásponttal, ám ebben a körben lényegesnek tartotta, hogy a polgári jogi igény - és így a bűncselekmény által okozott vagyoni hátrány - összecszerúségében nem került pontosan megállapításra, mely kardinális kérdés további szakértői vizsgálatot igényelhet. Ugyanakkor szólt a szakértői bizonyítás hiányosságairól, alapvető hibaként róva fel, hogy a szakértő társasági adónemben is adóhiányt állapított meg, holott pozitív vagy negatív adóalap hiányában, amely az előző adóévre vonatkozik nem lehetett volna megállapításokat tenni.

A védő a megalapozatlanság mellett az elsőfokú ítélet alapvető hibájaként rótta fel az indokolási kötelezettség nem megfelelő teljesítését, mely álláspontja szerint nagymértékben vezetett el ahhoz, hogy az említett határozat alkalmatlan a másodfokú felülbírálatra. Utóbbi tekintetben - egyes megállapítások részletezésével - leginkább azt emelte ki, hogy álláspontja szerint a törvényszék túlzott mértékben támaszkodott az igazságügyi könyvszakértő véleményére, míg az egyébként is hiányos személyi bizonyítást egyoldalúan értékelte. Továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehet kétséget kizáróan következtetést vonni arra, hogy a vádban rögzített értékesítési láncolatban szereplő gazdasági társaságok adóelkerülésre, adókijátszásra szakosodtak volna, de azt ugyancsak nem lehet kimondani, hogy ebben I. r. vádlott részvétele tetten érhető volna. Az említett okokra hivatkozással, legfőképp az indokolási kötelezettség nem megfelelő teljesítése, iratellenes megállapítások tétele, helytelen ténybeli következtetések, a védelem által feltett, meg nem válaszolt bizonyítási indítványaival összefüggésben további vizsgálódást igénylő terjedelmes bizonyítás időigényessége miatt változatlanul az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

III. r. vádlott védője alapvetően nem vitatta a III. r. terhelt vallomására is alapuló, és elsőfokú ítélet szerint részletezett fiktív számlakibocsátások megtörténtét, így elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy a vádlott által tett beismerő vallomás jelentős mértékben segítette a bűnüldöző hatóságok munkáját, így az adott büntetőeljárás mihamarabbi befejezését. Ezen felül további enyhítő körülményként felhozott aktuális szerény személyi körülményei bemutatásával, valamint az időmúlásra hivatkozással a bejelentett fellebbezés iránya szerint továbbra is alapvetően annak vizsgálatát indítványozta, hogy a III. r. vádlottal szemben az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés végrehajtásában próbaidőre felfüggeszthető-e, illetve másodlagosan annak jelentős enyhítését kérte.

IV. r. vádlott védelmében a védő az elsőfokú ítélet szerinti büntetés enyhítése mellett érvelt.

A nyilvános ülésen megjelent terheltek közül I. r. vádlott nem kívánt élni az utolsó szó jogának lehetőségével, míg III. r. terhelt bűnösségét továbbra is beismerte, fenntartva, hogy a bűncselekményben betöltött szerepe kizárólag az adott számlák kitöltésére korlátozódott, mely körülmény méltányos figyelembevételét indítványozta.

Az ítéletábra kétirányú perorvoslatokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül, III. r. és IV. r. vádlott vonatkozásában nyilvánvalóan a Be. 354.§ szerinti súlyosítási tilalom keretei között. A revízió alapján a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül vizsgálta a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetések

kiszabását is. Felülbírálata során arra a meggyőződésre jutott, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, feltétlen, hatályon kívül helyezést eredményező abszolút eljárási hibát nem vétve, de olyan súlyú relatív hiba sem érhető tetten, mely a bizonyítás törvényességét érintve az érdemi felülbírálatot kizárta volna. Így az alapvetően körütekintő pervitel körében kizárólag az érdemel említést, hogy bár a törvényszék tényszerűen 2014. október 27. és december 8. napjaira is tűzött, ám végül mégsem tartott érdemi tárgyalást (40. számú hivatalos feljegyzés, 46. és 62. számú jegyzőkönyvek), következésképp az elsőfokú határozat bevezető részéből a Be. 258. § (1) bekezdés c) pontjára utalással az említett időpontokat mellőzte az ítélet tábla.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekkel támadott ítélet Be. 351. § szerinti megalapozottságának vizsgálata körében megállapította, hogy a törvényszék igen széleskörű bizonyítást folytatott annak érdekében, hogy eleget tegyen ügyfelderítési kötelezettségének. Ennek ellenére az ítélet tábla a Be. 363. § (2) bekezdés b) pontja alapján tárgyalásra tért át, és a Be. 353. §-a szerint bizonyítást vett fel. A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a vagyonek Kobzással kapcsolatos első bírói indoklás hiánya körében már írásban jelezte, miszerint az iratokból nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy a NAV saját eljárásában kötelezte-e a Kft-t, és ha igen, milyen mértékben a cselekménnyel összefüggő adóhiány megfizetésére, ugyanakkor ezen intézkedéshez alapos tisztázást érdemel a Kft-vel vagy I. r. vádlottal szemben előírt kötelezés összege illetve címzettje. Az ítélet tábla észlelte, hogy e tekintetben az elsőfokú bíróság kizárólag egy, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatósága által megkeresésre adott, olyan átfogó válaszára támaszkodott (elsőfokú iratok 83. sorszám) amelyből valóban nem lehetett megállapítani az egyébként tényszerűen lefolytatott adóigazgatási revízió utáni kötelezések jogcímét, és az azok alapját képező gazdasági események sem voltak megnyugtatóan tisztázhatók. Ezért a másodfokú bíróság az ügyészi bizonyítási indítványnak helyt adott, de ezen felül miután I. r. vádlott az ítélet tábla által kitűzött eljárási cselekményektől többszöri alkalommal betegségeire hivatkozással távolmaradt, s az igazolási kérelmekhez védője által csatolt terjedelmes orvosi dokumentáció is rendelkezésre állt, arra szintén bizonyítást rendelt el, hogy I. r. terhelt elsőfokon már vizsgált egészségügyi állapotában következett-e be olyan negatív változás, mely adott esetben releváns lehet.

A bizonyítás eredményeként került beszerzésre, majd a fellebbezési tárgyaláson ismertetésre a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kft-re vonatkozóan lefolytatott adóigazgatási eljárásban hozott határozatok anyaga (9. sorszám), mely alapján megállapítást nyert, hogy a NAV Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatósága 2012. december 20-án kelt iktatószámú elsőfokú határozatával a Kft adózót áfa adónemben 246.000.000 forint folyószámlát érintő adókülönbözet - valamint adóbírság és késedelmi pótlék - megfizetésére kötelezte, illetve további 3.301.000 Ft folyószámlát nem érintő adókülönbözetet is megállapított. A határozat alapja a számú megbízólevéllel végzett utólagos ellenőrzés volt, amely nyomán megtett megállapítások érintették valamennyi, vád tárgyává tett, a Kft által befogadott, s a Kft nevében III. r. vádlott által kiállított számlát és az azokon feltüntetett gazdasági események vizsgálatát. Ez utóbbival kapcsolatban mindösszesen 210.233.000 Ft áfa hiány megállapítására került sor (elsőfokú ítéleti tényállás 10-11. oldalai). De szintén érintették a Kft részéről befogadott és a Kft nevében II. r. vádlott által kiállított sz. számlát és az azon feltüntetett gazdasági eseményt, mely eljárás e tekintetben 19.275.500 Ft-os megállapítással zárult, ugyancsak az Áfa adónemben (elsőfokú ítéleti tényállás 11. oldal).

Az említetteken kívül a határozat a jelen büntetőügyben nem releváns további gazdasági eseményekkel kapcsolatos kötelezéseket is tartalmazott, mely a büntetőeljárásban rögzített szállítókkal nem mutat összefüggést, valamint nem előzetesen felszámított hanem értékesítést terhelő fizetendő áfa hiánnyal is foglalkozott.

Ezen elsőfokú adóhatósági határozat a NAV Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatósága 2013. április 9. napján kelt iktatószámú másodfokú határozatával 2013. április 22. napján emelkedett jogerőre. E jogerős határozatokkal szemben a Kft felperes által előterjesztett kereseti kérelmet - adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben - a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.30.470/2013/11. sz. alatt 2014. február 4. napján hozott ítéletével elutasította.

A NAV Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatósága 2013. június 25. napján kelt számú elsőfokú határozatával a Kft adózót szintén áfa adónemben 62.198.000 Ft folyószámlát érintő adókülönbözet - valamint adóbírság és késedelmi pótlék - megfizetésére kötelezte, emellett 11.000 Ft adózó javára szóló, ám a folyószámlát nem érintő adókülönbözetet is előírt. A határozat alapja a számú megbízólevéllel végzett utólagos ellenőrzés volt, amely érintette a vád tárgyává tett mind a négy, Kft által befogadott és a Kft nevében IV. r. vádlott részéről kiállított számlát és az azokon feltüntetett gazdasági események vizsgálatát, mellyel kapcsolatban maga is 29.195.000 Ft áfa hiányt rögzített (elsőfokú ítéleti tényállás 9. oldal). Az elsőfokú adóhatósági határozat a NAV Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatósága 2013. október 3. napján kelt számú másodfokú határozatával 2013. október 16. napján jogerőre emelkedett.

Az említetteken kívül csatolásra került továbbá a számú, 2013. november 22. napján jogerőre emelkedett NAV határozat is, amely azonban 2011 október-december hónapok közötti időszakra vonatkozó megállapításokat tartalmaz a Kft-re nézve áfa adónemben, következésképp nem érinthette a vád tárgyává tett időszakot és nem mutatott összefüggést az eljárás során vizsgált gazdasági eseményekkel.

Végül a másodfokú tárgyaláson ismertetésre került a I. r. vádlott jelenlegi egészségügyi állapotára vonatkozóan beszerzett, a DEOEC Igazságügyi Orvostani Intézet által véleményadásra kijelölt Dr. igazságügyi orvosszakértő által jegyzett V. 264/2016. számú igazságügyi orvosszakértői lelet és vélemény (36. sorszám), illetve a vádlottak erkölcsi bizonyítványai is.

Fentiek, valamint részben az elsőfokú eljárás adatai alapján az ítélet tábla a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörével élve a tényállást a Be. 351. § (2) bekezdés a) b) pontjaira figyelemmel, a következőkkel helyesbítette illetve egészítette ki:

- I. r. vádlott orvosi szempontból igazolt, természetes fokú, sorsszerű megbetegedései (elsődleges magasvérnyomás-betegség, szívizom elfajulás, időszakosan jelentkező pitvari remegés, bal agyféltekei kis kiterjedésű agyi elhalás utáni állapot, gyomor- és nyombélfekély, májműtét utáni állapot, alvászavar, jobboldali csípőízületi elfajulás, jobboldali derékfájdalom, jobboldali térdkalács elfajulásos megbetegedése, dülmirigy megnagyobbodás vizelet zavarokkal, erektilis diszfunkció) nem zárják ki büntetőeljárásban való részvételét és jelenlétét az eljárási cselekményeken, nem befolyásolják nyilatkozattételi képességeit, I. r. vádlott eljárási jogainak gyakorlására, kötelezettségeinek teljesítésére továbbra is képes.

- IV. r. vádlott büntetőjogi előéleti adatai annyiban érdemelnek pontosítást, hogy az elsőfokú ítélet 6. oldal utolsó bekezdésében rögzített határozatokkal valójában halmazati büntetésül 7 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés büntetésre ítélték (az ítéletben feltüntetett 7 év börtönbüntetés helyett).

A történeti tényállás az ítélet 7. oldal ötödik bekezdésében abban szorul helyesbítésre, hogy a IV. r. vádlott 2010. december 17. napja helyett már 2010. január 5. napjától üzletvezetésre jogosult vezető

tiszttségviselője volt a Kft-nek, amelynek bejegyzésére utóbbi időpont helyett 2010. február 2. napján került sor (elsőfokú iratok 27. sz. cégmásolat).

- A 10. oldal utolsó bekezdésében és 11. oldal első bekezdésében ejtett elírásokat az alábbiak szerint javítja ki az ítéletábra:

- A sorszámu számla keltének ideje 2011. június 26. napja,
- A sorszámu számla keltének ideje 2011. július 13. napja,
- A sorszámu számla keltének ideje 2011. július 26. napja,
- A sorszámu számla keltének ideje 2011. július 15. napja,
- A sorszámu számla keltének ideje 2011. július 21. napja,
- A sorszámu számla keltének ideje 2011. július 20. napja. melynek bruttó összege helyesen 74.375.000 Ft. és a
- sorszámu számla keltének ideje 2011. július 1. napja.

Miután a Kft nevében kiállított és a Kft könyvelésében rögzített adóbevallásai alapját képező, vád tárgyává tett összesen 19 db számlából a törvényszék csak 15 db-ot részletezett határozata 10-11. oldalán, ezért az ítéletábra a fennmaradó további 4 db szállítási díjról és bonyolítási költségről kiállított bizonylatot is indokoltnak tartja a tényállásban feltüntetni a következők szerint.

- 2011. július 4. napján kelt számla bruttó 420.000 Ft összegben,
- 2011. július 12. napján kelt számla bruttó 3.738 Ft összegben,
- 2011. július 15. napján kelt . számla bruttó 650.000 Ft összegben, és
- 2011. július 25. napján kelt számla bruttó 5.205.000 Ft összegben (Igazságügyi könyvszakértői vélemény 14. oldal, elsőfokú iratok 36. sorszáma .iksz.adóhatósági határozat 6. oldal, másodfokú iratok 9. sorszáma)

- A 11. oldal harmadik bekezdésében feltüntetett társasági adónemben okozott vagyoni hátrány összege helyesen 127.573.000 Ft. (elsőfokú iratok 36. számú igazságügyi könyvszakértői vélemény 25. oldal).

- A 12. oldal második bekezdésében szerepeltetett ÁFA adónemben okozott vagyoni hátrány összege helyesen 229.509.000 Ft. (igazságügyi könyvszakértői vélemény 25. oldal).

- Ezen felül az ítéletábra a költségvetést károsító bűncselekmény törvényi egysége okán a 12. oldal második bekezdésében írtakat azzal egészíti ki, hogy a I. r. vádlott által a magyar állami költségvetésnek mindösszesen okozott vagyoni hátrány összege 414.222.000 Ft, melyből II. r. vádlott 30.331.000 Ft, III. r. vádlott 337.806.000 Ft, míg IV. r. vádlott 46.085.000 Ft összeghez nyújtottak szándékosan segítséget.

A fentiek szerint kiegészített illetőleg helyesbített tényállás már teljes mértékben megalapozottá vált, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért a Be. 352. § (2) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban is irányadónak lehetett tekinteni.

A tényállás akkor megalapozott, ha a bíróság a törvényes vád elbírálása során a perrendi szabályok szerint lefolytatott bizonyítási eljárást követően a vád tárgyává tett eseményeket megalapozatlansági hibáktól mentesen rögzíti. Ilyen megalapozatlansági hiba nem tartható fel az ügyben. Az elsőfokú bíróság ugyanis valamennyi lényeges tényre alapos bizonyítást folytatott. A nem vitásan ellentétes bizonyítási anyag alapján a büntetőjogi felelősség tekintetében lényeges tényeket hiánymentesen, az

iratok tartalmának megfelelően rögzítette és nem vétett hibát akkor sem, amikor a közvetett bizonyítás szabályait szem előtt tartva, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre vont következtetést.

A másodfokon felvett bizonyítás mellett is azt lehetett megállapítani, hogy a terheltek büntetőjogi felelőssége tárgyában levont első bírói következtetés alaposságát az ekként kiegészített bizonyítékok tovább erősítik. A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat meg tudta vizsgálni, s azokat a kívánt alapossággal, a logika szabályai szerint értékelte. A vádiratban megjelölt gazdasági eseményeket érintve mérlegelési körébe vonta - a Kft könyvelésében szállítóként feltüntetett gazdasági társaságokra külön-külön is kitérve - az ellentétes tartalmú terhelti vallomások, a szükséges körben a tanúvallomások, az igazságügyi ingatlanforgalmi és járműszakértői véleményt, a lényeges okiratokat, de nem elégedett meg a nyomozás során beszerzett bizonyítási anyaggal, hanem még igazságügyi könyvszakértő bevonásával is továbbfejlesztette azt az eljárás során vizsgált - vád által fiktívnek minősített - számlákkal s mögöttes gazdasági eseményekkel kapcsolatban.

A törvényszék a bizonyítékokat egyenként és kölcsönösen, a perrendnek megfelelően értékelte, alaposan elemezve a büntetőjogi felelősség szempontjából meghatározó peradatokat. Nem tévedett, amikor a I. r. vádlott által előterjesztett, büntetőjogi felelősségét vitató védekezéssel szemben a tényeket II. r. vádlott utóbbi ténybeli, illetve III. r. vádlott saját magára és az I.r. vádlottra is terhelőként jellemezhető beismerő vallomásaira, az azzal egyértelműen szoros kölcsönhatást mutató objektív okirati és szakértői bizonyításon nyugvó adatokra alapította.

Mint fentebb utalt rá az ítéletábra, a másodfokon lefolytatott részbizonyítás tovább erősítette a törvényszék mérlegelésének helyes voltát. Az adóhatósági revízió eredményeként jelentkező tényadatok és a feltárt körülmények szintén egyöntetűen a Kft, Kft. valamint a Kft. nevében kibocsátott számlák tartalmi hiteltelenségét támasztották alá. A revíziók a termékértékesítési szerződéseket színlelt szerződéseknek minősítve arra a következtetésekre jutottak, hogy a kérdéses gazdasági események nem valósultak meg. Erre tekintettel pedig az adózó Kft nem gyakorolhatott adólevonási jogot.

A revízió és részben az érintett szállítóknál lefolytatott kapcsolódó ellenőrzés eredménye, a Kft és a számlakibocsátó társaságok képviselőinek nyilatkozatai, a jelen büntetőeljárás adatai valamint az adóhatósági nyilvántartások igazolták azt, hogy a Kft, Kft, Kft. nem végzett termékértékesítést, és nem hárított át ennek során a Kft-re általános forgalmi adót, ezért számláik birtokában utóbbi adózót az Áfa törvény 120. § a) pontja alapján adólevonási jog nem illette meg.

Az adóhatóság arra vonatkozóan is tett megállapításokat, hogy minderről az adózó - tehát a Kft fölött a vizsgálat tárgyát képező időszakban irányítási jogot gyakorló I. r. vádlott - tudomással bírt, személyesen intézve olyan vállalkozások közbeiktatását, melyek az adott volumenszerű ügyletek lebonyolításához szükséges személyi, tárgyi, pénzügyi fedezettel egyáltalán nem rendelkeztek, így szerepük a számlák kiállítására korlátozódott, ezáltal teremtve meg saját maga részére a belföldi beszerzés utáni adólevonási jogot. A határozatban részletezett objektív tények alapján megalapozottan állapította meg az elsőfokú adóhatóság, hogy a számlázási láncolatot, az ügylet szereplői mesterségesen, egymás tevékenységéről tudta, kifejezetten az áfa levonási joggal való visszaélés érdekében hozták létre. (Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatóság 2013. október 3. napján kelt iksz. másodfokú határozat 10. oldal).

Rámutat az ítéltábla, hogy habár a Be. 10.§ értelmében a büntetőjogi felelősség eldöntése kérdésében a bíróságot nem köti más eljárásban hozott határozat, illetve az abban megállapított tényállás, ám adott esetben az egy irányba mutató megállapítások ismeretében nem is mutatkozott objektív adatokon nyugvó akadálya az említett határozatok újabb, s az elsőfokon felvett bizonyításhoz szervesen illeszkedő bizonyítékként történő elfogadásának.

Összegezve az okiratok, szakértői vélemények és vallomások, valamint az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége alapján minden kétséget kizáróan megállapítható a tényállásban rögzített számlák fiktív volta, és az is megnyugtatóan tisztázást nyert, hogy a szállítóként feltüntetett gazdasági társaságok kapcsán cégvezetőként bejegyzett személyek (tehát a II. , III., és IV. r. vádlottak) valós gazdasági tevékenységet nem folytattak, amiről pedig I. r. vádlott is bizonyosan tudomással bírt.

A tényállást támadó védelmi perorvoslatok általánosságban, de egyes konkrét megállapításokat is érintve igen részletes eredményt adtak a bizonyítás anyagáról, kifogásolva az elsőfokon folyt bizonyíték beszerzés mélységét, a törvényszék értékelő tevékenységét s az ebből eredő ténymegállapításokat. Jelen esetben azonban a megalapozott tényállás alapján valóban a vádlottak terhére róható a kriminális felelősséget megalapozó elkövetési magatartássor.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványok elutasítását illetően alapvetően szintén helytálló indokolást adott, és az I. r. vádlott védője által másodfokon - részben ismételten - előterjesztett bizonyítási indítványok előterjesztését az ítéltábla sem találta alaposnak, hiszen egyrészt a fellebbezési tárgyalás részbizonyításának a törvényszéki mérlegeléssel ellentétes következtetés levonására nem alkalmas, sőt egyenesen az első bírói álláspontot alátámasztó eredménye is indokolatlanná tette volna azokat. Nem lehet szükséges a vád tárgyává tett cselekménnyel érintett gazdasági társaságok, avagy személyek pénzforgalmi számláit vezető egyik megnevezett pénzintézet megkeresése sem, hiszen a történeti tényállásban megjelölt összegeknél általában is szokványosan, banki átutalással kielégíteni célzott átutalásos számlák ily módon történő teljesítése, az átutalások megtörténte az eljárás során nem is volt vitatott. Önmagában az átutalás tételes vizsgálata a bizonyítás terhelő és mentő adatai közötti ellentétek feloldását nem eredményezhette, tekintve, hogy az igazságügyi könyvszakértő által vázolt módozatot - melyek értelmében a nem tőkeerős gazdasági társaságok helyett, azok vevői fizetik ki a szállítókat, gyakorlatilag finanszírozva a teljes folyamatot - a gazdasági életben szokványosnak és aggálymentesnek tartotta, és ebbéli véleményét az elsőfokú bíróság is értékelési körébe vonta (elsőfokú ítélet 21. oldal 7-8.bekezdései). A számlák kiegyenlítésének módjában, és lebonyolításában az adóigazgatási eljárások sem támasztottak kifogást. Rámutat az ítéltábla, hogy a tényállásban részletezett bűncselekmény elkövetőjének egyik alapvető érdeke a banki átutalások megtörténtének igazolása, hiszen egy esetleges későbbi revízió során a gazdasági események megtörténtének alátámasztására - az alakilag egyébként helyes bizonylatok és a gondosan vezetett könyvelés mellett - csak így mutatkozhat alkalmasnak, ha az adott gazdasági események elvégzésének konkrét részleteit - szállítóeszközök, tárolásra, avagy raktározásra alkalmas telephelyek hiánya, mint adott esetben is - már nem tudják alátámasztani. Ugyanerre kíván utalni az ítéltábla a Kft szállítói illetve vevői között keletkezett írásbeli szerződések beszerzésére irányuló védelmi bizonyítási indítvány elutasításának okát illetően.

Abban ugyanis, hogy a termény fuvarozásában II. r., III. r. illetve IV. r. vádlott által képviselt cégek nem vállaltak szerepet semmilyen formában, az első bírói indokolás kellően részletezett, az értékelt bizonyítékokon nyugvó mérlegelés megalapozottan nem támadható (ítélet 14-15. oldal, 21-22. oldal), továbbá a védelmi érveléssel szemben hatnak a NAV vizsgálatok eredményei is.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a kérdéses mezőgazdasági termékek külföldi forrásától a végfelhasználóig tartó értékesítési láncolat átfogóbb vizsgálata sem indokolt az elsőfokon eszközölt bizonyításnál. Hiszen ezzel a konkrétumokat nélkülöző védelmi indítvánnyal szemben, a Kft által forgalmazott gabonát felvásárló Zrt., illetve a Kft, avagy más vevők képviselői, avagy a romániai eladásokat bonyolító . képviselője tekintetében nem merült fel arra utaló körülmény, hogy I. r. vádlott cégének szállítóit érintően s az adott ügy megítélése szempontjából releváns ismeretekkel bírnának. Önmagában annak ténye, hogy az adott személyek az eljárás során említést nyertek a kihallgatottak részéről, még mindezt nem alapozzák meg, tekintve, hogy e vonatkozásában a védő indítványa is csupán „vélelmezhető információról” szólt. Ugyanígy nem kellően megalapozott, hogy a védő szerint miért „merül fel” a szerepe tanúnak, illetve az miben testesül meg, különösképp, hogy a Kft három szállítója egymás közötti, a bizonyítási indítványban említett kapcsolatrendszerére kézzel fogható adat nem is található a periratokban, és erről az elsőfokú határozat sem tett említést (másodfokú iratok 4.sz. beadvány).

Megjegyzésre érdemes, hogy a szintén indítványozott kihallgatására már elsőfokon sor került, míg tekintetében megállapítható, hogy az e tanú kihallgatására irányuló bizonyítási indítvány elutasításáról az elsőfokú bíróság is rendelkezett. Az utóbbi tanú tekintetében megfogalmazott első bírói indokokkal kapcsolatban az ítélet tábla megjegyzi, hogy - egyetértve e tekintetben a védelemmel - önmagában a tanútól származó vallomás megtételének mellőzését azzal valóban nem lehet magyarázni, hogy az időközben elszenvedett balesetét követő időigényes felépülése miatt az eljárás elhúzódását okozná a bíróság előtti későbbi megjelenése, hiszen írásbeli vallomás megtételével az említett helyzet akár orvosolható is lett volna. Az ítélet tábla abban viszont maradéktalanul egyetértett a törvényszékkal, hogy a IV. r. vádlott gabona beszerzésben való közreműködését egyértelműen cáfoló tényadatokkal szemben - igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai, a Kft által kiállított számlák számlatömbjének más társaság részéről történő megvásárlása (ítélet 16. oldal utolsó bekezdés, 17. oldal első bekezdés) - tanúvallomása bizonyosan nem szolgáltatott volna olyan hitelt érdemlő bizonyítékot, mely alapján a gazdasági események számlákon feltüntetett megtörténtének módja igazolást nyer.

Ugyancsak indokolatlannak mutatkozott volna a könyvszakértői bizonyítás továbbfejlesztése, hiszen a másodfokú bíróság úgy találta, hogy a büntetőeljárás során már kirendelt igazságügyi könyvszakértő a fentebb kifejtettek szerint valamennyi eldöntendő kérdésben - így a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány meghatározását illetően is - kategorikusan állást tudott foglalni, megalapozott véleményt formálva, ami nem volt hiányos, nem volt homályos, és nem volt fel nem oldott ellentétben egyetlen hivatkozott körülménnyel sem. Miután nem merült fel kétely a kirendelt igazságügyi könyvszakértő munkájával kapcsolatban, véleménye további kiegészítése sem mutatkozott szükségesnek, így nem volt elfogadható indoka e bizonyítási indítvány teljesítésének, mely az újabb vizsgálódás okán csakis a büntetőeljárás további elhúzódásához vezetett volna, ám érdemi eredménnyel nem járhatott.

Végül az ítélet tábla álláspontja szerint - szemben a védő újabb indítványával (38.sz.utóirat) - indokolatlannak mutatkozott volna I. r. vádlott tekintetében igazságügyi elmeorvos és pszichológus szakértői vélemény elkészítése. A tényszerűen több sorsszerű megbetegedésben szenvedő terhelnél ugyanis kizárólag az igazságügyi orvosszakértő vizsgálata során leírt „meglassult pszihomotorium, feszült, mélyen fekvő alaphangulat” ismeretében tartotta alaposnak a fentieket a védő. Ugyanakkor az I. r. terhelt korábbi ideg- elmeorvosi kezelésének tényére hivatkozás nem is hangzott el sem a védelem, sem az érintett részéről és erre utaló adat az iratokhoz csatolt terjedelmes orvosi dokumentációkban sem szerepel. Ezen felül megállapítható, hogy a szakértői vélemény „jól

innervált agyidegekről" is szólt, sőt kifejezetten az idegrendszeri eltérés hiányát rögzítette, továbbá az ítélet tábla Bf.II.483/2015/20. sz. kirendelő határozatában megfogalmazottak ismeretében maga nem tett említést az orvosszakértői vizsgálódás más szakértői területeket érintő kiterjesztésének szükségességéről. Épp ellenkezőleg, határozott véleményt formált I. r. vádlott jelenlegi, az ítélet történeti tényállásában a másodfokú kiegészítés folytán megjelenő egészségügyi állapotáról. Ilyen körülmények között I. r. vádlott újabb igazságügyi szakértői vizsgálatai, immáron igazságügyi elmeorvos- és pszichológus szakértők bevonása mellett biztosan indokolatlan lett volna.

A kifejtettek vezettek tehát el ahhoz, hogy az ítélet tábla I. r. vádlott meghatalmazott védője által a másodfokú eljárásban előterjesztett igazságügyi könyvszakértői, illetve igazságügyi elmeorvos- és pszichológus szakértői vizsgálódás továbbfejlesztésére, a számlavezető pénzintézetek megkeresésére és ily módon beszerzendő bankszámlák átfogó vizsgálatára, a Zrt., Kft. képviselőinek, valamint - utóbbi tanú ismételt - tanúkenti kihallgatására, szállítói és vevői terményértékesítési szerződések beszerzésére majd összevetésére irányuló bizonyítási indítványok elutasítása felől határozott (Be.260.§ (1) bekezdés).

Mindezek összegzéseként az ítélet tábla arra a meggyőződésre jutott, hogy az okiratokat és a vallomások, a lefolytatott szakértői bizonyítás valamint az elsőfokú bíróság elemző tevékenysége alapján minden kétséget kizáróan megállapítható a tényállásba foglalt számlák fiktivitása, és az is megnyugtatóan tisztázást nyert, hogy a szállítóként feltüntetett gazdasági társaságok kapcsán, csupán cégvezetőként bejegyzett személyek, valós gazdasági tevékenységet nem folytattak, ily módon a Kft.-vel sem. A vádlottak tudattartamára vont első bírói következtetés ugyancsak helyes, melyet a másodfokon elvégzett bizonyítás is egyértelműen támogatott.

A törvényszék mérlegelése kifogástalan, az abban foglaltakkal a másodfokú bíróság is egyetértett. A védelmi fellebbezések egyik vádlott esetében sem hoztak fel olyan új körülményt, mely az elsőfokú bíróság ténymegállapításának helyességét megkérdőjelezné. Az eltérő tényállás megállapítására irányuló, I. r. vádlott vonatkozásában előterjesztett védelmi fellebbezés lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elvéből kifolyólag eredményre nem vezethet. (Be.351-352.§). Kiemeli az ítélet tábla, hogy a hatályos perjogi rendszerben ténybírósnak egyértelműen az elsőfokú bíróság minősül. A másodfokú bíróságnak a viszonylag széleskörű revíziós lehetőségei vannak, azonban a tényállás tekintetében a reformáció szűkebb körű. A tényállás módosítására csak megalapozatlanság esetén van lehetőség. Elérő tényállás megállapítására (a vádlott javára) szintén csak akkor van mód, ha az elsőfokú ítélet megalapozatlansági hibában szenved. Minden más esetben, tehát ha az okszerűen mérlegelt tényállás megalapozott, a másodfokú bíróság nem mérlegelheti felül a bizonyítékokat, és nem változtathat az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényálláson.

Nem fogadható el az iratellenességre történő utalás a védelem által felhozott körben, hiszen ellentétes tényadatokat tartalmazó bizonyítékoknál az szükségszerű, hogy egyes bizonyítási eszközök adataival a mérlegelt tényállás ellentétbe kerül, de helytelen ténybeli következtetés sem érhető tetten.

Az I. r. vádlott védője részéről a másodfokú eljárásban felmerült az a hivatkozás is, miszerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett eleget, ami a Be.373. § (1) bekezdés III/a.) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértést is kimeríthet. A Debreceni Ítélet tábla viszont megállapította, hogy a hivatkozott eljárási jogsértés, ami határozat hatályon kívül helyezését célozta, nem valósult meg. Az inkriminált eljárási szabálysértés ugyanis akkor állapítható meg, ha a bíróság a büntetőjogi főkérdésekben (bűnösség, jogi minősítés, büntetéskiszabás) olyan mértékben

mulasztja el indokolási kötelezettségét, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan (Legf.Bír.Bfv.II.603/2008/10.).

Jelen esetben az elsőfokon eljáró bíróságnak indokolási kötelezettségét alaposan végezte el, s bár természetesen egyes bizonyítékokat részletesebben, míg másokat szűkebb körben értékelt, bizonyító erejükről, s mérlegelő tevékenységéről ebben a körben is szükséges mértékben számot adott. A meggyőződését kialakító bizonyítást lefolytatta, és arról logikus érvekkel számolt be, következtetéseinek indokai természetesen nyomon követhetőek. A jogi indokolási kötelezettség feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető megsértéséről pedig abban az esetben lehet szó, ha az hiányos indokolásból még jogi következtetés útján sem állapítható meg, hogy milyen jogszabályhelyen alapul a büntetőjogi főkérdésben hozott döntés, vagy az indokolás teljes egészében ellentétben áll a rendelkező résszel. Az adott ügyben viszont ez sem valósult meg.

Az ítélet táblája nem osztotta I. r. vádlott védője által fellebbezési eljárásban előadott védőbeszédében tett azon érvelését sem, mely szerint adott ügyben még a tényállás helyessége esetén sem lehet társasági adónemben egyértelmű adóhiányt megállapítani. E tekintetben, bár az ítélet táblája számára is ismertek eltérő joggyakorlati és dogmatikai álláspontok, ám az elsőfokú bíróság által kifejtetteket osztja. Az irányadó tényállás szerint II. r., III. r. és IV. r. terheltek által rendelkezésre bocsátott hamis számlákat I. r. vádlott egyaránt felhasználta a Kft általános forgalmi adó fizetési kötelezésének csökkentésére - részben ÁFA visszaigénylésre -, de cége eredményének az eltérítése befolyásolta a fizetendő társasági adó összegét is. Az 1996. évi LXXXI.tv.6.§ (1) bekezdése szerint a társasági adó alapja az adózás előtti eredmény. Az adózás előtti eredményt a beszámoló illetve a könyvviteli zárlat alapján kell megállapítani. Az adóalap kiszámítása során azonban a fiktív számlákkal igazolt körülmények a számviteli törvény rendelkezéseivel összhangban nem vehetők figyelembe. Miután e számlák meg nem történt gazdasági tranzakciókat tartalmaznak, így a Kft beszerzései csakis más, ismeretlen szállítóktól származhattak, ismeretlen, nem igazolt költségekkel. Ily módon a társaság említett beszerzései - ahogy az az ítéleti tényállásból is egyértelműen kiderül - adófizetés szempontjából nem voltak érvényesíthetőek.

Valamely gazdasági esemény megtörténte - a jogszabályban előírt feltételek hiányában - önmagában nem jogosít fel adólevonási jog gyakorlására. A gazdasági eseményről kiállított számla pedig tartalmilag csak akkor hiteles, ha az abban foglalt gazdasági esemény a számla szerinti felek között, a számla szerinti módon ment végbe és az ellenérték is megfizetésre került.

Amennyiben az adóbevallásokhoz felhasznált, valótlan tartalmú számlák szerinti gazdasági eseményekről megállapítható, hogy azok nem történtek meg, úgy a terheltek a fiktív számlák felhasználásával elkövetett, illetve a fiktív felhasználáshoz kapcsolódó tevékenysége nyomán e számlák törvénysértő elszámolására visszavezethető - a tényállásban megjelölt összegű - adóhiány áfa és társasági adónemben is megállapítható (Legf.Bír.Bfv.II.904/2009/5.sz.).

A vád tárgyává tett adónemeket érintő adóhiány - illetve adott esetben vagyoni hátrány - összegszerű meghatározására pedig az első- és másodfokú bíróság által is aggálytalanul elfogadott igazságügyi könyvszakértői vélemény adatai ismeretében megnyugtatóan lehetőség nyílt.

A cselekmény minősítését illetően a bíróságnak helytállóan ismerte fel, hogy mindenek előtt az időbeli hatály kérdésében kell állást foglalnia, lévén az elkövetéshez képest az elsőfokú határozat meghozatalának idejére - konkrétan 2013. július 1. napján - hatályba lépett a 2012. évi C. tv-be foglalt új büntető kódex (Btk.).

Az elsőfokú bíróság a hatályszabályok vizsgálata során úgy találta, hogy I. r. és III. r. vádlottak tekintetében az elbíráláskori büntetőtörvényt alkalmazza. Ezt az álláspontot az ítélet tábla az általános és különös részi szabályok elemzése után maga is osztotta azzal a megjegyzéssel, hogy az e vádlottak terhére rótt cselekmény az elkövetési idők okán mindenképp költségvetési csalás büntetéként értékelendő, így - az elsőfokú ítélet 24. oldal első és negyedik bekezdéseiben megjelenő adócsalás helyett - csakis ehhez a bűncselekményhez fűződő bűnügyi rendelkezéseket kell összevetni az elkövetési és az elbíráláskori időre vonatkozólag. A 2011. évi LXIII. tv. 2. §-ával eszközölt törvénymódosítás következtében ugyanis 2012. január 1. napjától kezdődően az adóhatóságnak a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség következtében megvalósított tévedésbe ejtése már egységesen költségvetési csalásként minősül.

A törvényszék indokai azonban összességében helyesek, hiszen az általa is hivatkozott feltételes szabadságra bocsátás lehetősége tárgyában jelenleg kétségtelenül kedvezőbb anyagi jogi rendelkezés van hatályban, mely valóban konkrét - nem csupán feltételezett alapját képezhetette az enyhébb elbírálásnak (4/2013(X.14.) BK vélemény, BH2014.201.).

I. r. és III. r. vádlottak tekintetében helytállónak mutatkoztak az üzletszerűség körében kifejtettek, mely indokolás teljes körű, így jelen másodfokú határozatban is elegendő csupán annak említése, továbbá egyet kell érteni abban, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény a törvényi egység okán egységesen minősül, függetlenül az adónemek és bevallási időszakok számától.

Ellenben a közbizalom elleni bűncselekményt illetően a fellebbviteli főügyészség álláspontját támogatta az ítélet tábla abban a tekintetben, hogy a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában - amennyiben a törvényi feltételek fennállnak - nincs akadálya folytatólagos elkövetés megállapításának. Az irányadó tényállásból következően I. r. vádlott a Kft. fiktív számlák könyvelésbe állításából következő valótlan tartalommal bíró adóbevallásait két adónemet illetően is több bevallási időszakon keresztül nyújtotta be a NAV illetékes szervéhez. Ehhez III. r. vádlott a fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával nyújtott szándékos segítséget. Következésképp a hamis magánokirat felhasználása nem vonható pusztán a természetes egység körébe, hanem a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint rövid időközökben, többször, ugyanazon sértett sérelmére és egységes akaratelhatározás okán a folytatólagosság keretei között értékelendő (BKv.36.).

Az ítélet tábla abban is a fellebbviteli főügyészség által kifejtettekkel értett egyet, hogy IV. r. vádlottra vonatkozóan szintén az elbíráláskori anyagi szabályozás mutat kedvezőbb lehetőséget, melynek indokai a következők.

A Btk. 2. §-a alkalmazásánál abban a kérdésben, hogy melyik törvény az enyhébb, elsősorban a bűncselekmény - két törvény szerinti - minősítéséhez tartozó büntetési tételek összevetésével kell állást foglalni. Ehhez képest vehetők figyelembe a törvények általános részeiben írt, büntetés kiszabással összefüggő és az elbírálásra kiható rendelkezések (BH2014.129.).

Kétségtelen, hogy a Btk. a jelenleg hatályos költségvetési csalás bűncselekményéhez minősített eseteket fűz, melyek megállapítása esetén súlyosabb joghátrányt irányoz elő. A kimerítendő vád és az eljárás adatai bünszövetség megállapítására nem szolgáltatnak kellő alapot, míg IV. r. terhelnél a további minősítő körülmény nevezetesen az üzletszerűség sem kerülhet szóba. A Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében akkor üzletszerű egy adott cselekmény, ha az elkövető ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. Az üzletszerűség megállapítására tehát abban az esetben nyílik lehetőség, ha az elkövető cselekményével bűnöző életformára rendezkedik be, illetve akár egy cselekmény elkövetése is

megalapozhatja, feltéve ha a rendszeres haszonszerzési célzatra a cselekmény konkrét jellemzőiből következtetni lehet.

Ehhez képest viszont jelen esetben a IV. r. vádlott terhére rótt, részesként megvalósított cselekmény elkövetési ideje - két hetes időintervallum 2010 július hónapban) az általa kiállított és I. r. terheltnek átadott számlák száma (4 darab), még a IV. r. vádlott büntetőjogi előélete ismeretében sem nyújt objektív következtetési alapot e minősítő körülmény megállapítására, az üzletszerűség alapját pedig a különböző adónemekben okozott vagyoni hátrány ténye sem képezheti.

IV. r. vádlottnál az enyhébb törvény kiválasztásánál a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának nincs jelentősége, hiszen az elsőfokú ítéletben is helyesen megállapítottak szerint a korábbi ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása befejezése előtt megvalósított újabb elkövetés okán a feltételes szabadság lehetősége mindkét törvény alapján kizárt. Ellenben az új törvény alkalmazásával cselekménye bizonyosan enyhébb megítélést mutat, lévén a költségvetést károsító bűncselekmény törvényi egysége folytán már egységesen 1 rendbeli, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményként minősül, szemben az elkövetés idején irányadó 1978. évi IV. tv. szerinti - törvényszék által tett - minősítéssel (2 rb. egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, az adóbevételt jelentős mértékben csökkentő adócsalás büntette). Ezzel együtt a bűnhalmazatban lévő cselekmények számának csökkenése a halmazati büntetési tételkeret szűkülését is magával vonta az új törvény szerint.

Következésképp az ítéletábra IV. r. vádlott cselekményét - az elsőfokú ítélettel írtakkal szemben - a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, de a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettének és a Btk. 345. §-a szerint minősülő és büntetendő - a fentiek szerint kifejtettek indokok mentén - a Btk. 6. § (2) bekezdés alapján folytatólágosan elkövetett hamis magánokirat-felhasználása vétségének minősítette, mely bűncselekményeket a Btk. 14. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel bűnsegédként követte el.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során felhívandó alanyi és tárgyi körülményeket alapvetően valamennyi terheltet illetően feltárta, ám a cselekmények minősítésben ejtett változtatás okán mindannyiuk esetében további súlyosító körülményként jelentkezik a közbizalom elleni bűncselekmény folytatólágos megvalósítása. Ugyanakkor az említett indokok mentén IV. r. vádlott vonatkozásában mellőzni indokolt a súlyosító körülmények köréből a cselekmények többszörös halmazatára utalást, ám visszaesői minősége nyilvánvalóan újabb súlyosító körülmény.

Ezzel együtt az ítéletábra úgy találta, hogy az elsőfokú bíróság I. r. vádlott és III. r. vádlott vonatkozásában cselekményeik tárgyi súlyához, és a személyi körülményeikhez igazodó, a törvényi rendelkezésnek is megfelelő büntetéseket szabott ki. A külön enyhítő rendelkezés felhívásával, ekként az egyszeres leszállás törvényi lehetőségét a III. r. vádlottnál csaknem teljesen elérő, míg az I. r. vádlott esetében is megközelítően megállapított joghátrányok mértékében kellően érvényesül a jogalkalmazói egyéniesítés, és az elkövetők cselekvőségéhez, bűnösségéhez igazodó belső arányosság is. Túl enyhének a már elsőfokon feltárt és értékelendő bűnösségi körülmények, különösképp a bekövetkezett nagyfokú időmúlás miatt nem tekinthetők, ezért I. r. vádlott büntetésének lényeges súlyosítása nem volt indokolt, az erre irányuló ügyészi fellebbezés nem vezetett eredményre.

A büntetések értelemszerűen túl szigorúnak sem mondhatók, további enyhítésre az ítéletábra nem talált megfelelő okot. A védelmi fellebbezésben megjelölt, III. r. vádlott szabadságvesztés

büntetésének az enyhítő szakasszal törvényileg kiszabható legkisebb (2 éves) tartamra történő enyhítése, és a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésére a Btk. 85. § (1) bekezdésében írtakat szem előtt tartva szintén nem látott lehetőséget az ítélőtábla, különösképp korábbi terhelt büntetőjogi előélete okán, hiszen megelőzőleg hasonló jellegű cselekmények elkövetéséért már végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték, ám e szankció a tapasztaltak szerint megfelelő visszatartó erőt nem jelentett III. r. vádlott számára.

Ellenben IV. r. vádlottat illetően a bűncselekmények számának és a kiszabható halmazati büntetési tételkeret szűkülése, ezzel együtt a feltárható súlyosító körülmények csökkenése, nem utolsósorban a cselekményének konkrét elkövetési körülményei a belső arányosság követelményének is megfelelően enyhébb szabadságvesztés kiszabását eredményezte a rendelkező részben megállapított tartamig. Utal rá az ítélőtábla, hogy a IV. r. vádlott büntetése a rendelkező rész szerinti enyhítéssel is a törvényi keretek között maradt, mely indokolt, hiszen tényszerűen visszaeső, míg társai esetében már elsőfokon is enyhítő szakasz alkalmazására került sor.

Az elsőfokú bíróság mellékbüntetéseket kiszabó, valamint a szabadságvesztések végrehajtási fokozatával, IV. r. vádlott bűnismétlői minőségével, az előzetes fogvatartásban töltött idők beszámításával, a feltételes szabadság lehetőségének legkorábbi időpontjával és a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezései mindenben megfelelnek az anyagi jogi előírásoknak. Ugyanígy helytálló a IV. r. vádlott feltételes szabadságának kizárását kimondó rendelkezés is, ám miután rá szintén az elbíráláskori szabályok alkalmazására került sor, az valójában a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontján alapszik.

Mindenben osztotta az ítélőtábla az ügyészi érvelést a bejelentett polgári jogi igényről rendelkező első bírói döntés megváltoztatásának indokait érintően. Egyfelől ugyanis megállapítható, hogy a NAV Észak-alföldi Regionális Főigazgatósága úgy terjesztett elő polgári jogi igényt a bűncselekménnyel valamennyi adónemben okozott teljes kár megtérítésére nézve, hogy annak pontos összegét a törvényszék kifejezett felhívása ellenére sem jelölte meg, holott az szükséges lett volna, hiszen a már elsőfokon kibocsátott megkeresésekre adott - fentebb idézett - adóhatósági tájékoztatásokból kitűnt, hogy bizonyos adóhiány megfizetésére időközben saját eljárásukon belül kötelezték a Kft.-t. Az pedig másodfokon nyert tisztázást, hogy erre kizárólag általános forgalmi adó adónemben került sor.

Következésképp az elsőfokon hozott, polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasító döntés a Be. 335. § (1) bekezdései szerint alapvetően nem volt sérelmes. Ugyanakkor az elsőfokú eljárást követően, és az egységes bírói gyakorlatot biztosítandóan 2015. november 16. napján hozott 4/2015. számú Kúriai Büntető jogegységi határozat értelmében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a büntetőeljárás során a hatáskörébe tartozó kötelező befizetésekkel vagy költségvetési támogatással kapcsolatban elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítése érdekében magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, és ennek biztosítása érdekében zár alá vételt sem indítványozhat.

Az idézett jogegységi határozat indokai alapján a NAV a költségvetési csalás (adócsalás) bűncselekménye miatt indult eljárásban nem minősül sértettnek, következésképp a Be. 54. § (1) bekezdése szerinti magánfélként sem léphet fel, ily módon a büntetőeljárásban polgári jogi igény érvényesítéséhez fűzött eljárási jogosultságok nem illetik meg. Így az idézett járulékos kérdés felülbírálata során az ítélőtábla az elsőfokú ítélet ide vonatkozó rendelkezését megváltoztatta, és a jogegységi határozat iránymutatásaival azonosulva a Be. 335. § (1) bekezdés első mondat utolsó fordulata alapján a NAV által bejelentett polgári jogi igény elutasítása felől határozott.

A vagyonekobbzás szűkségssége körében elfoglalt első bírói álláspont alapvetően törvényesnek tekinthető, ám a fentebb már hivatkozott, másodfokon lefolytatott részbizonyítás adatai ismeretében indokolt volt ezen intézkedés összagszerűségének, továbbá kötelezett körének pontosítása. A vagyonekobbzás összegének pontos meghatározásához a kiindulópontot nyilvánvalóan a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány törvényi tényállásban meghatározott 414.222.000 forintos összege képezte, melyből azonban a Kúria 69/2008. számú BK vélemény II/1/e. pontjában megfogalmazottak szerint a korábban idézett adóhatósági eljárások eredményeként kizárólag általános forgalmi adó adónemre elrendelt és jelen ügyben érintett gazdasági társaságok közötti bűnös kapcsolatrendszerrel összefüggő kötelezések összegét kellett levonni, szemben az elsőfokú ítélettel, mely a kétszeres értékelés tilalmát félreértelmezve érdemi vizsgálat nélkül a Kft. által más gazdálkodó szervezetektől (Kft.) származó számlák miatti NAV megállapításokkal, valamint a kizárólag áfára elrendelt revíziókon túlmutatva a társasági adó adónemre elkövetett vagyoni hátrányt is érintve csökkentette a megállapítandó vagyonekobbzás összegét.

Ezen felül indokolt volt tekintettel lenni arra, hogy III. r. vádlott tényállás alapjául elfogadott következetes vallomása szerint cselekvőssége ellentételezéseként 150.000 forintban részesült, gazdagodása ezen összeg erejéig kellő bizonyossággal megállapítható. A büntetőeljárás során a Kft. tulajdonát képező lassú járműre és tehergépkocsira zár alá vétel elrendelésére került sor (Debreceni Járásbíróság 34.Bny.54/2013/6. számú határozata), és a gazdasági társaság a bűncselekménnyel összefüggésben ugyancsak gazdagodott, ezért az érintett járművek jelen eljárásban igazságügyi mérnökszakértő közreműködésével megállapított értékének (mindösszesen 7.463.000 forintnak) erejéig szintén szűkséges volt a vagyonekobbzás elrendelése. A I. r. vádlottal szemben már elsőfokon alkalmazott vagyonekobbzás mértéke így értelemszerűen a fenti korrekciókkal módosult.

A vagyonekobbzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, mivel a bűncselekmény nem képezheti sem gazdagodásnak, sem újabb bűncselekmény elkövetésének anyagi alapját (BH2009. 133.).

Fentiekből következőleg a másodfokú bíróság az e körben tett törvényszéki intézkedést megváltoztatva a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja, (2) bekezdése, valamint Btk. 75. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban és a 95/2011. számú BK véleményben írtakat szem előtt tartva I. r. vádlottal, III. r. vádlottal valamint a Kft.-vel szemben a rendelkező részben meghatározott összegek erejéig egyaránt vagyonekobbzás elrendeléséről határozott. A III. r. vádlottal kapcsolatos felülbírálat terjedelmére visszautalva szűkséges megjegyezni, hogy ezen intézkedés másodfokon történő elrendelése a Be. 354. § (5) bekezdésére figyelemmel nem esik a súlyosítási tilalom hatálya alá. Említést érdemel továbbá, hogy miután vagyonekobbzás intézkedésre került sor, az eljárás során zár alá vétellel biztosított vagyontárgyak tulajdonjoga a törvény szerint az államot illeti. Következésképp a jelen eljárás során is elrendelt ingó valamint ingatlan vagyon feletti rendelkezési jogot felfüggesztő kényszerintézkedés tárgyában az eljárás jogerős befejezésére figyelemmel már nem kellett külön rendelkezést hozni (Büntetőeljárás törvény, Kommentár a gyakorlat számára, HVG-Orac Könyvkiadó VIII. fejezet 815. oldal).

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költség végösszegének meghatározása során a törvényszék ítéletében nem szerepelnek a nyomozás alatt keletkezett igazságügyi ingatlanforgalmi és igazságügyi közlekedésmérnöki szakértői díjakból álló tételek, holott azok megállapítására a nyomozó hatóság 2012. október 29. napján kelt 63015/392-85/2012. bü számú és 2012. november 22. napján kelt 63015/392-88/2012. bü számú határozataival a törvénynek megfelelően sor került (nyomozási irat VI. kötet 237., 277. oldalai), és a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség B.724/2012/48-I. számú vádiratában indítványt is tett a viselésükre.

Ily módon az ítélet tábla jelen másodfokú határozatában pontosította az elsőfokú ítélet meghozataláig felmerült bűnügyi költség végösszegét, és minthogy a hivatkozott tételek I. r. terhelt cselekvőségével mutattak összefüggést, így a Be. 338. § (1) bekezdésére figyelemmel azokkal az I. r. vádlott által megfizetendő bűnügyi költség összegét emelte fel.

Az említettekre tekintettel a Debreceni Ítélet tábla a Debreceni Törvényszék ítéletét - a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában - a jelzett körben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helyben hagyta.

A Be. 258. § (2) bekezdés b) pontjából következőleg rögzítette I. r. vádlott jelenleg érvényes személyazonosító okmányának számát, valamint az elsőfokon ejtett leírási hibából eredően pontosította IV. r. vádlott személyi adatai közül édesanyja nevét.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárásban a I. r. vádlott vonatkozásában beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény elkészítésével összefüggésben felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdése alapján határozott, mely a Be. 338. § (1) bekezdésére figyelemmel az I. r. vádlottat terheli.

Debrecen, 2016. július 11.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

. Bakó József sk.
előadó bíró

. Háger Tamás sk.
bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.604/2013/97.számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a fellebbezéssel érintett I. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2016. július 11.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő